

ӘЛ-ФАРАБИ атындағы ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ

Назгүл Шыңғысова

PR ТЕОРИЯСЫ МЕН
ПРАКТИКАСЫ

Оқу құралы

Алматы
«Қазақ университеті»
2015

ӘОЖ 659.4(075)
КБЖ 76.006.5я73
Ш 97

*Баспаға әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті
журналистика факультетінің Ғылыми кеңесі және
Редакциялық-баспа кеңесі шешімімен ұсынылған
(№3 хаттама 04 наурыз 2015 жыл)*

Пікір жазған

тарих ғылымдарының докторы, профессор **С.К. Қозыбаев**

Шыңғысова Н.Т.

Ш 97 PR теориясы мен практикасы: оқу құралы / Н.Т. Шыңғысова. – Алматы: Қазақ университеті, 2015. – 85 бет.
ISBN 978-601-04-1290-3

Оқу құралында қоғаммен байланыс қызметінің ерекшеліктері, БАҚ-пен өзара тиімді байланысты жүзеге асыру жолдары, Қазақстандағы даму тенденциялары сарапталады.

Оқу құралы журналистика, қоғаммен байланыс, әлеуметтану факультеттері мен бөлімдерінде оқитын жоғары оқу орындары магистранттары мен PhD докторанттарына, сонымен қатар өңірлік БАҚ журналистеріне, қоғаммен байланыс мамандарына арналған.

ӘОЖ 659.4(075)
КБЖ 76.006.5я73

КІРІСПЕ

Қазақстанның еңбек нарығына кәсіби PR мамандар аса қажет. Бұл мамандықтың қыр-сырын меңгеру оңай емес. Мәселен, PR науқандар жүргізу үшін PR құралдарын білу қажет. Әрине, қазіргі Қазақстан PR нарығында аталмыш сала бойынша арнаулы білімі жоқ мамандар да қызмет атқарады. Олар отандық нарыққа PR қызметі енгеннен бері жылдар бойы тәжірибе жинақтаған. Дегенмен бұл салада кәсіби білікті, арнаулы білімі бар мамандардың аздығын айту қажет.

Елімізде экономикалық дағдарыс орын алған жылдары PR нарығы да елеулі өзгерістерге ұшырады. Дағдарысқа қарсы коммуникация қызметіне сұраныс өсіп, қаржылық коммуникация нарығының өсуі тежелді. Дағдарыс жағдайында кеңес беріп, тиімді коммуникацияға қол жеткізе білетін кәсіби білікті PR мамандарға зәрулік байқалды. Жергілікті агенттіктер белсенді қызмет атқара бастады. 2000 жылдардың ортасында компаниялар ақпараттық ашықтық байқата қойған жоқ. PR мен БАҚ нарығында бұл маңызды мәселеге айналды. Алайда бұл кезеңде ішкі PR-дың маңызы айқындала бастады. 2004 жылы Қазақстанға келген «Тимбилдинг» компаниясы көптеген мекемелерге корпоративтік мәдениеттің қыр-сырынан мағлұмат берді.

2000 жылдардың ортасында қазақстандық компаниялардың 81 пайызы материалдарын БАҚ-қа ақылы орналастырды, олардың көпшілігінің материалды ақылы жариялаумен айналысатын бөлімдері болды [1]. Бәсекелестік жоқ болғандықтан, PR-дың деңгейін жоғары деп айтуға болмайды. PR мамандарынан гөрі баспасөз хатшыларына сұраныс көп болды.

Медиа рилейшнз қазіргі таңда қазақстандық көптеген компанияларда жүзеге асырылатын маңызды іс-шара болып табылады. Бұл саладағы PR науқанның тиімділігі БАҚ-тағы компания туралы жағымды материалдардың өсуімен бағаланады. Көптеген

МАЗМҰНЫ

КІРІСПЕ	3
1. PR ҚҰРАЛДАРЫ, НЕГІЗГІ ҚҰЖАТТАР ЖӘНЕ PR-ДАҒЫ ЗЕРТТЕУ	8
1.1. Тиімді коммуникация негіздері.....	8
1.2. Бұқаралық ақпарат құралдарымен өзара тиімді қызмет ...	17
1.3. PR құралдары	23
1.4. Баспасөзге арналған материалдар.....	36
1.5. Паблик рилейшнздегі зерттеу әдістерінің қолданылуы	40
2. ІШКІ PR ҚЫЗМЕТІ, КОРПОРАТИВТІК БАСЫЛЫМДАР	51
2.1. Ішкі PR қызметін жүзеге асыру әдіс-тәсілдері.....	51
2.2. Тимбилдинг және мәдени құндылықтар	56
2.3. Корпоративтік басылымдар.....	60
2.4. Агенттік қызметіне жүгіну қажеттілігін талдау.....	67
2.5. PR қызметтің тиімділігін бағалау жолдары.....	70
2.6. Аймақтық мерзімді баспасөздегі PR материалдардың жариялану ерекшеліктері	74
ҚОРЫТЫНДЫ	79
ӘДЕБИЕТТЕР	83

Оқу басылымы

Шыңғысова Назгүл Тұрсынбайқызы

**PR ТЕОРИЯСЫ МЕН
ПРАКТИКАСЫ**

Оқу құралы

Редакторы *К. Сәбит*
Компьютерде беттеген
және мұқабасын көркемдеген *Қ. Өмірбекова*

Мұқабаны безендіруде қолданылған сайт
www.i-piag.net.ua

ИБ №8357

Басуға 01.07.2015 жылы қол қойылды. Пішімі 60x84 1/16.
Көлемі 5,31 б.т. Офсетті қағаз. Сандық басылыс. Тапсырыс № 1585.

Таралымы 250 дана. Бағасы келісімді.

Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетінің
«Қазақ университеті» баспа үйі.

050040, Алматы қаласы, әл-Фараби даңғылы, 71.

«Қазақ университеті» баспа үйі баспаханасында басылды